

ŪKIO SUBJEKTŲ SAVIKONTROLĖ

**IMPEL
NETWORK**

European Union Network for the Implementation
and Enforcement of Environmental Law

**EUROPOS SAJUNGOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMŲ
ĮGYVENDINIMO IR VYKDYMO UŽTIKRINIMO DARBO TINKLAS
IMPEL DARBO TINKLAS**

ŪKIO SUBJEKTŲ SAVIKONTROLĖ

Pratarmė

Europos Sąjungos aplinkos apsaugos įstatymų įgyvendinimo ir vykdymo priežiūros darbo tinklas (IMPEL) yra neoficialus Europos Sąjungos (ES) valstybių narių aplinkos apsaugos institucijų tinklas. Europos Komisija taip pat yra IMPEL narė, pakaitomis su kitais nariais pirmininkaujanti vadovybės posėdžiams.

IMPEL dalyvių žinios ir patirtis teikia tinklui unikalias galimybes dirbti, kreipiant dėmesį į tam tikrus ES aplinkosauginės teisės techninius ir kontrolės aspektus. Jo tikslas – suteikti reikiamą impulsą tam, kad ES būtų užtikrintas veiksmingesnis aplinkosaugos įstatymų taikymas. Tinklas skatina keitimąsi informacija bei patirtimi ir nuoseklesnį požiūrį į aplinkosaugos įstatymų įgyvendinimą, taikymą ir priežiūrą, ypač atsižvelgiant į ES aplinkosaugos įstatymus. Tai pagrindas strategiją formuojantiems vadovams, aplinkos apsaugos inspektoriams ir įgyvendinimo priežiūros pareigūnams keistis idėjomis. Tinklas skatina vykdymo priežiūros struktūrų ir geriausios tvarkos plėtrą.

Aplinkosauginiai tikrinimai yra svarbiausioji veikla aplinkosauginių įstatymų įgyvendinimo ir jo priežiūros procese, būtina aukštam aplinkos apsaugos lygiui užtikrinti. IMPEL teikia didelę reikšmę aplinkosauginiams tikrinimams. Atsiliepiant į kvietimą *Komisijos informaciniame pranešime apie Bendrijos aplinkosauginių įstatymų įgyvendinimą*, 1997 m. pabaigoje Komisijai buvo pateiktas ir 1998 m. birželio mėn. išspausdintas dokumentas *Inspektavimo kriterijai*. IMPEL tęsia darbą šioje srityje: vadovaujantis minėtame dokumente pateiktomis rekomendacijomis detaliau nagrinėjami įvairūs tikrinimų aspektai. Vienas iš tokių aspektų – ūkio subjektų savikontrolė, kuri ir yra šios ataskaitos tema.

Šioje ataskaitoje pateikiamas IMPEL tinklo, bet nebūtinai nacionalinių administracijų, požiūris.

1. PRIELAIDOS

1.1. Pagrindiniai kontrolės institucijų atliekamos kontrolės elementai yra pramonės technologinių procesų, jų išmetamų teršalų ir jų įtakos aplinkai kontroliavimas. Tokią kontrolę gali vykdyti tos atsakingos institucijos, kurioms yra skirtos tikrinimo funkcijos. Ūkio subjektams, vykdančioms pramoninę veiklą, taip pat gali būti keliami reikalavimai atlikti kontrolę patiems ir pateikti rezultatus kontroliuojančioms institucijoms. Tai vadinama ūkio subjektų savikontrolė. Ūkio subjekto ir kontroliuojančios institucijos pareigoms neturi įtakos tai, kas atlieka kontrolę. Ūkio subjektas privalo laikytis reglamentų, direktyvų, leidimų ir panašių reikalavimų, ir jo pareiga yra užtikrinti, kad būtų imtasi visų reikiamų priemonių aplinkai apsaugoti. Kontroliuojančios institucijos privalo įvertinti, kaip ūkio subjektas laikosi reikalavimų ir užtikrinti jų laikymąsi. Be to, svarbu, kad ūkio subjektas būtų įdiegęs valdymo sistemą, ir jo įmonė būtų organizuota taip, jog būtų užkirstas kelias taršai ir užtikrintas jam išduotų leidimų sąlygų laikymasis.

1.2. Reikalavimai savikontrolėi turėtų didėti, nes:

- matavimo metodai tampa sudėtingesni ir modernėja, sąnaudos didėja;
- pramonėje diegiama ekologinio valdymo ir audito sistema (EMAS) ir Tarptautinės standartų organizacijos (ISO) aplinkosaugos standartai;
- įgyvendinama Europos Tarybos direktyva dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- taikomas principas "teršėjas moka", ypač tose kontrolės sistemose, kuriose nėra numatyta, kad ūkio subjektai kompensuotų kontrolės institucijų išlaidas kontrolei;
- ūkio subjektai prisiima savanoriškus įsipareigojimus arba inicijuojami privalomi įpareigojimai.

1.3. Savikontrolė nėra savireguliuojamas. Savikontrolė teikia papildomą informaciją, pagal kurią kontroliuojančios institucijos gali spręsti, ar ūkio subjektas laikosi atitinkamų įstatymų ir leidimų sąlygų. Ji nekeičia kontroliuojančių institucijų pareigos vertinti reikalavimų laikymąsi tikrinimais ir turimais kontrolės duomenimis arba remiantis ūkio subjekto savikontrolė, arba derinant abu metodus. Kontroliuojančios institucijos ir toliau atsako už vykdymo priežiūrą. Savikontrolė taip pat jokių būdu nemažina ūkio subjekto pareigos užtikrinti, kad būtų imtasi visų priemonių atitinkamų įstatymų ir leidimų sąlygų laikymuisi užtikrinti.

1.4. Šiame dokumente savikontrolė pirmiausia yra siejama su gamybos technologinių sąlygų, technologinio įrenginio išmetimų ir aplinkos apsaugos lygio matavimais bei su ūkio subjekto atsiskaitymu kontroliuojančioms institucijoms pagal įstatymuose, norminiuose aktuose, leidimuose ar teismo draudimuose nurodytus reikalavimus. Tačiau tam tikru mastu apimama ir veiklos savikontrolė, susijusi su aplinkos apsaugos užduotimis, technologijos ar įrengimų tobulinimu ir bendruoju reikalavimų laikymusi.

1.5. Savikontrolės reikalavimai gali būti naudingi kontroliuojančioms institucijoms, nes:

- planuojant ir įgyvendinant kontrolės programą, panaudojamos ūkio subjekto technologinės žinios ir patirtis, ir tai gali pagerinti teršalų išmetimo į aplinką kontrolę;
- jie teikia mechanizmą, kuriuo naudodamasis, ūkio subjektas sužino apie atitinkamų įstatymų, norminių aktų ir leidimų sąlygų bei išmetimų į aplinką reikalavimus, ir tokiu būdu didinama vadovų atsakomybė už šių reikalavimų laikymąsi.

1.6. Paprastai savikontrolė teikia daugiau informacijos nei reguliari kontroliuojančios institucijos tikrinimai ir kontrolė. Be to, būdamas arti kontrolės vietų, ūkio subjektas turi geresnes sąlygas savikontrolėi. Apie reikalavimų nesilaikymą pirmiausia sužino pats ūkio subjektas, privalantis atitinkamai veikti ir nedelsdamas informuoti valdžios institucijas.

1.7. Ūkio subjektas turi pasirūpinti reikiamais specialistais, įranga ir analizės priemonėmis matavimams atlikti. Tai gali būti ūkio subjekto savi ar pagal rangos sutartį samdomi specialistai, įranga ir priemonės. Gali būti taikoma ir mišri tvarka, pvz., kai ūkio subjekto paimtus ėminius analizuoja sutarčių principu dirbanti laboratorija.

1.8. Nepaisant to, kokia tvarka vykdoma savikontrolė, jos išlaidas padengia ūkio subjektas. Tai atitinka principą "teršėjas moka".

2. TEISINĖS NUOSTATOS

2.1. Savikontrolė dėl jos teikiamos naudos turėtų susiformuoti į svarbų ES aplinkosauginės teisės reikalavimą. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės direktyva jau numato savikontrolės įtraukimą į leidimų sąlygas. Tačiau baudžiamoji teisė yra valstybių - narių kompetencijoje, ir ES galios jos neapima. Todėl svarbu, kad nacionalinės teisės sistemos:

- suteiktų kontroliuojančioms institucijoms reikiamas galias nustatyti ūkio subjektams savikontrolės reikalavimus;
- leistų naudoti savikontrolės duomenis, atliekant ūkio subjektų patikrinimus, ir kad tai nebūtų traktuojama kaip parodymų prieš save davimas.

3.SAVIKONTROLĖS APIMTYS

3.1.Šio dokumento kontekste (žr. 1.4 p.) savikontrolė gali apimti:

- kontroliuojamą dujų ir kietų dalelių išmetimą per kaminus į orą;
- kontroliuojamą nuotėkų išleidimą į nuotėkų valymo įrenginius ir iš nuotėkų valymo įrenginių tiesiai į priimančiuosius vandens telkinius (jūrą, ežerus, upes ir upelius) ir gruntą per septikus ir sugeriamuosius šulinius;
- kontroliuojamą kietų atliekų išvežimą į sąvartynus;
- kontroliuojamą kietų ir skystų atliekų (įskaitant organines atliekas) išvežimą į deginimo įrenginius;
- žaliavų, turinčių teršalų priemaišas, naudojimą gamybos procese ir gamybos sąlygas (technologinė temperatūra, slėgis ir debitas);
- trumpalaikius teršalų išmetimus į orą, vandenį ir dirvožemį;
- aplinkos komponentus, į kuriuos patenka teršalai – orą, žolę, dirvožemį, paviršinį ir gruntinį vandenį;
- žaliavų ir energijos naudojimą (Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės direktyva);
- triukšmą ir vibraciją;
- kvapus;
- technologines ir įrenginių sąlygas, kurioms yra svarbus matavimų laikas arba kurios gali veikti teršalų išmetimą, pvz., įrenginių prastovas arba įrenginių pajėgumo išnaudojimo laipsnį;
- kontrolės ir kitos svarbios įrangos eksploatavimą ir priežiūrą.

3.2. Kontrolės metodai skiriasi atsižvelgiant į jų pritaikymą ir gali apimti:

- stacionarius, vietinius ar neautonominius ištinio registravimo prietaisus;
- nešiojamus neištinio registravimo prietaisus;
- ėminių, paimtų stacionariais, vietiniais ar neautonominiais imtuvais (veikiančiais laikiniu ar srautiniu principu), laboratorinę analizę;
- atrankinių ėminių laboratorinę analizę;
- skaičiavimus, pagrįstus ne instrumentiniais debito, žaliavų teršalų, temperatūros, slėgio ir pan. matavimais;
- kontrolės ir kitos svarbios įrangos eksploatavimo ir priežiūros kontrolinius sąrašus.

3.3. Nepaisant to, koks matavimo metodas būtų naudojamas, jis turi atitikti Europos standartizavimo komiteto (CEN) ar Tarptautinės standartų organizacijos (ISO) paskelbtą standartinį metodą arba (jei tarptautinio standarto nėra) atitinkamą nacionalinį standartą, pvz., Didžiosios Britanijos standartų institucijos (BSI) ar *Verein Deutscher Ingenieure* (VDI) paskelbtą standartą, ir, jei tai laikoma reikalinga, turi būti taikomas laikantis tinkamos matavimų infrastruktūros, atitinkančios Europos standartų serijos 45000 reikalavimus.

4. SAVIKONTROLĖS REIKALAVIMAI ŪKIO SUBJEKTUI

4.1. Ūkio subjektui keliami reikalavimai turi būti įtraukti į leidimus, bendrąsias privalomas taisykles ar kitus svarbius mechanizmus, susijusius su valstybėje įdiegtomis sistemomis. Šie reikalavimai priklauso nuo savikontrolės masto. Paprastai tokie reikalavimai apima:

- matavimus, naudojant prietaisus;
- technologines ir įrenginių sąlygas, kurioms yra svarbus matavimų laikas arba kurios gali veikti teršalų išmetimą, pvz., įrenginių prastovas arba įrenginių pajėgumo išnaudojimo laipsnį;
- duomenų redukciją;
- ataskaitų teikimą;
- standartus, normatyvus ir kokybės užtikrinimą.

4.2. Jei pagal kontrolės reikalavimus ūkio subjektas pats turi paruošti savikontrolės programą, ūkio subjektas turi skirti pakankamai laiko kontroliuojančioms institucijoms įvertinti jo pasiūlymus ir sutikti su tuo, kad, prieš priimdamos ar atmesdamos pasiūlymus, šios institucijos gali reikalauti papildomos informacijos iš ūkio subjekto.

4.3. Reikalavimai turi būti nustatyti taip, kad būtų iki minimumo sumažinta sukčiavimo, aplaidumo ir nesusipratimų galimybė. Apskritai ūkio subjektams keliami reikalavimai turi užtikrinti, kad:

- savikontrolė būtų organizuojama ir atliekama, laikantis aiškiai apibrėžtų reikalavimų, kad kontroliuojančios institucijos galėtų nesunkiai įvertinti, ar jų yra laikomasi;
- visi reikalingi ėminiai, analizės, instrumentiniai matavimai ir pan. bei ataskaitos būtų pateikiami tvarkingai, ir kontroliuojančios institucijos galėtų juos lengvai patikrinti.

Matavimai prietaisais

4.4. Matavimai prietaisais atliekami objekte, naudojant stacionarius ar nešiojamus prietaisus. Leidimo sąlygose turi būti nurodyta:

- kad matavimo prietaisai turi atitikti kontroliuojančios institucijos nustatytas atitinkamų prietaisų normas (jei jos yra);
- tiksli matavimų vieta (vietos);
- prieš kiek laiko (pvz., prieš dvi savaites) kontroliuojanti institucija turi pranešti ūkio subjektui apie ketinimą atlikti periodinius (neištisinius) matavimus, pvz., matavimus naudojant nešiojamus instrumentus be nurodytos datos;
- prietaisų kalibravimo metodas ir dažnis;
- prietaisų priežiūros reikalavimai;
- duomenų registravimo reikalavimai (pvz., elektroninis, automatinis ar rankinis registravimo būdas), įskaitant reikalavimus identifikuoti matavimo pradžios ir pabaigos laiką, matavimo vietą, paskutinio kalibravimo datą; pateikti pastabas, pvz., apie technines problemas, dėl kurių matavimai atliekami su pertrūkiais;
- dokumentų tvarkymo reikalavimai, apimantys prietaisų kalibravimą, priežiūrą ir duomenų registravimą;
- duomenų redukcijos ir rezultatų ataskaitų teikimo tvarka.

Ėminių ėmimas

4.5 Ėminiai laboratorinei analizei gali būti imami nepertraukiamai naudojant imtuvus (veikiančius laikiniu arba srautiniu principu) arba periodiškai (neištisai) naudojant rankines (neautomatizuotas) priemones. Leidimo sąlygose turi būti nurodyta:

- tiksli vieta (vietos), kurioje (kuriose) bus imami ėminiai; pravartu sužymėti visus teršalų išmetimo taškus;
- prieš kiek laiko (pvz., prieš dvi savaites) kontroliuojanti institucija turi pranešti ūkio subjektui apie ketinimą imti ėminius;
- saugaus ėmimo taškų prieinamumo reikalavimai;
- ėminių ėmimo dažnis, įskaitant galimus apribojimus, susijusius su technologiniu ciklu, technologine apkrova, kuro/tiekiamos medžiagos sudėtimi;

- ėminių ėmimo tipas, pvz., automatinis ar proporcingas srautui, atrankinis neautomatizuotas ėmimas;
- pavienių ėminių dydis ir galimas kitoks ėmimas siekiant gauti sudėtinius ėminius;
- ėminio tipas, pvz., ėminys, skirtas vieno parametro ar daugelio parametrų analizei;
- ėminių cheminio išlaikymo, saugojimo ir transportavimo tvarka;
- dokumentų tvarkymo reikalavimai (raštu ar elektronine forma). Formoje turi būti nurodyta:
 - unikalus ėminio numeris, skiriamas pagal iš eilės numeruojamą sąrašą;
 - ėmimo data ir laikas;
 - ėminio ėmimo vieta;
 - ėminio tipas;
 - ėmusiojo asmens pavardė;
 - ėmimo įranga;
 - ėminio saugojimas (jei reikia);
 - technoliniai duomenys;
 - ėmusiojo asmens pastabos.

Analizė

4.6. Analizė paprastai atliekama laboratorijoje kontroliuojamomis sąlygomis. Reikalavimuose ūkio subjektui turi būti nurodyta:

- analizuojami parametrai;
- analizės metodas, nurodant detekcijos ribas ir galimus specialius apribojimus;
- analizę atliekančiai laboratorijai nustatyti darbo standartai;
- dokumentų tvarkymo reikalavimai, užtikrinantys atsekamumą nuo ėminio priėmimo iki rezultatų ataskaitos. Šie reikalavimai apima:
 - unikalaus laboratorijos numerio (numeriu), susijusio (susijusių) su ėminio numeriu, skyrimą;
 - ėminio priėmimo datą ir laiką;
 - oficialų visų ėminių perdavimo dokumentų pasirašymą, užtikrinant "saugojimo grandinę";
 - analizės datą (ir laiką);

- analizės metoda;
- pastabas, įskaitant pastabas apie nustatyto metodo nesilaikymą.

Technologija ir įrenginių eksploatavimas

4.7. Atliekant matavimus, turi būti reikalaujama ataskaitų apie technologiją ir įrenginių eksploatavimą, kontrolės ir kitą įrangą. Ataskaitose turi būti pateikta informacija apie įprastinį veikimą ir nukrypimus, trukdymus ir prastovas.

Duomenų redukcija ir ataskaitų teikimas

4.8. Savikontrolės metu ūkio subjektas gali sukaupti nemažai duomenų, ypač jei yra naudojami nepertraukiamos kontrolės prietaisai. Vidurkiams, procentiniams dydžiams ir pan. apskaičiuoti gali būti reikalinga duomenų redukcija, kad šiuos duomenis būtų galima pateikti kontroliuojančioms institucijoms, ir šios galėtų palyginti juos su išmetimų ribinėmis vertėmis ir aplinkos kokybės standartais. Turi būti nurodyta:

- duomenų redukcijai taikytini skaičiavimai;
- ataskaitų teikimo reikalavimai, įskaitant pateikimo formą ir dažnį;
- kontroliuojančioms institucijoms teikiamų ataskaitų pasirašymo reikalavimai;
- dokumentų slaptumo ir viešumo reikalavimai.

4.9. Ataskaitos "pro forma" yra gera priemonė standartizuoti ataskaitas. Jos gali būti pritaikytos elektroniniam duomenų perdavimui kontroliuojančiai institucijai (elektroniniu paštu arba diskelyje). Ataskaitas turi tvirtinti vyresnieji ir atsakingieji vadovai.

5.KONTROLIUOJANČIŲJŲ INSTITUCIJŲ VAIDMUO

5.1. Kaip jau buvo minėta 1.1 ir 1.3 paragrafuose, savikontrolės sąlygomis bendrosios kontroliuojančių institucijų ir ūkio subjektų pareigos nesikeičia. Kontroliuojančios institucijos privalo užtikrinti, kad ūkio subjektas laikytųsi įstatymų, norminių aktų ir leidimų sąlygų, įskaitant ir tas, kuriomis yra nustatyti savikontrolės reikalavimai. Tuo tikslu kontroliuojančios institucijos privalo:

- sudaryti arba patvirtinti savikontrolės programas;
- nustatyti ar patvirtinti konkrečius matavimo standartus ir kokybės reikalavimus;
- įvertinti norminių aktų, leidimų ir leidimų sąlygų bei kitų svarbių apribojimų laikymąsi;
- tikrinti ūkio subjektų savikontrolės tvarką;
- tikrinti ūkio subjektų patikimumą (pvz., vykdydamos nepriklausomą kontrolę).

5.2. Kontroliuojančios institucijos privalo patvirtinti kontrolės programą, kuri gali tapti viešu dokumentu, nurodyti savikontrolės standartus bei kokybės reikalavimus ūkio subjektui ir užtikrinti, kad būtų iki minimumo sumažintos galimybės apgauti ir sukčiauti.

5.3. Kad būtų užtikrintas savikontrolės duomenų patikimumas, kontroliuojančios institucijos turi nurodyti standartus ir kokybės reikalavimus. Tai sėkmingai pasiekama dirbant drauge su kitomis institucijomis, tokiomis kaip standartų organizacijos ar akreditavimo žinybos, ir sukuriant kokybės vertinimo infrastruktūrą, apimančią:

- kontrolės prietaisų eksploatacijos standartus ir tipinį tvirtinimą arba gaminių sertifikavimą arba kitas sistemas, tokiu pat laipsniu užtikrinančias kokybę;
- prietaisų kalibravimo ir kvalifikacinių bandymų atlikimo vietoje reikalavimus;
- darbuotojų ir organizacijų, atliekančių ėminių ėmimą rankiniu būdu, periodinius matavimus nešiojamais prietaisais ir stacionarių prietaisų kalibravimą, darbo standartus ir akreditavimo tvarką;
- standartinius ėminių ėmimo ir analizės metodus;
- laboratorinės analizės kokybės užtikrinimo reikalavimus, kuriuos geriausia parengti trečiųjų asmenų akreditavimo pagal Europos standartą EN45011 būdu;
- saugų duomenų perdavimą ir laikymą;
- kvalifikacijos patikrinimą, įskaitant įprastinių ėminių analizę ir laboratorijos vidaus kokybės kontrolės tvarką.

5.4. Kontroliuojančios institucijos turi periodiškai gauti ataskaitas iš ūkio subjekto. Ataskaitose turi būti suvestinė informacija, gaunama duomenų redukcijos būdu ir pateikta tokia forma, kad būtų lengva palyginti su leidime nurodytomis ribinėmis vertėmis. Be to, kontroliuojančios institucijos tikrina ūkio subjekto savikontrolės dokumentus, įskaitant ėminių ėmimo, analizės naudojant prietaisus, žurnalus bei duomenų redukcijos skaičiavimus.

5.5. Objektuose atliekamo kontroliuojančių institucijų darbo dalis yra ūkio subjektų savikontrolės tvarkos tikrinimas. Toks patikrinimas turi apimti šiuos aspektus:

- stacionarių prietaisų pastatymo vieta ir tinkamumas naudoti;
- dokumentai, patvirtinantys stacionarių bei nešiojamų prietaisų ir ėminių ėmimo įrangos priežiūrą ir kalibravimą;
- neautomatizuoto ėminių ėmimo procedūros;
- analizės procedūros;
- dokumentų tvarkymas, įskaitant ėminių ir analizių žurnalus, duomenų kaupimo (kompiuteriuose, schemose ir pan.) tvarką;
- duomenų redukcijos skaičiavimai;

- atsakingų darbuotojų profesinė kompetencija, įskaitant mokymą.

5.6. Prietaisų veikimo, ėminių ėmimo iš kaminų ir analizių atlikimo teisingumo techniniams aspektams patikrinti gali tekti pasitelkti specialistus.

5.7. Kontroliuojančios institucijos turi vykdyti ir nepriklausomą savikontrolės duomenų patikimumo kontrolę. Tokia nepriklausoma kontrolė gali apimti:

- prietaisų kalibravimą;
- ėminių ėmimą ir analizę;
- dalinių ar kartotinių savikontrolės ėminių analizę.

5.8. Kontroliuojančių institucijų vykdomos nepriklausomos kontrolės mastas, dažnis ir apimtis turi būti proporcinga ūkio subjekto savikontrolės mastui, dažniui ir apimčiai. Kontroliuojančių institucijų nepriklausoma kontrolė turi būti nukreipta įvertinti:

- ūkio subjekto savikontrolės patikimumą;
- ūkio subjekto veiklos poveikį aplinkai;
- ūkio subjekto aplinkosauginių reikalavimų laikymosi praeityje įvertinimą.

6. IŠVADOS

6.1. Pramoninių technologijų, jų išmetamų teršalų ir jų įtakos aplinkai kontroliavimas yra pagrindiniai priežiūrinės kontrolės elementai. Šiame dokumente apžvelgiama ūkio subjektų savikontrolės nauda, mastas ir teisinės sąlygos. Jame pateikiami nurodymai, kaip turėtų būti suformuluoti įstatyminiai reikalavimai, ir apibūdinamas kontroliuojančių institucijų vaidmuo. Dokumente akcentuojamas išmetamų teršalų matavimas, tačiau pripažįstama ir būtinybė kontroliuoti gamybos būdus, valdymo sistemas ir įrenginių darbo organizavimą.

6.2. Savikontrolės tvarka gali apimti visas teršalų išmetimo į orą, vandenį ir dirvožemį formas. Kontrolė taip pat gali apimti įvairius matavimo metodus, įskaitant stacionarių ir nešiojamų prietaisų naudojimą, ėminių ėmimą ir laboratorines analizes.

6.3. Pateikiami nurodymai, kaip parengti įstatyminius savikontrolės reikalavimus, siekiant iki minimumo sumažinti ūkio objektų sukčiavimo, aplaidumo ir nesusipratimų galimybes.

6.4. Taip pat apibūdinamas kontroliuojančių institucijų vaidmuo tvirtinant ūkio subjektų kontrolės programas, nurodant standartus ir kokybės reikalavimus, tikrinant ūkio subjektų savikontrolės tvarką ir vykdant reikiamo masto nepriklausomą kontrolę.

6.5. Savikontrolė dėl savo naudingumo gali susiformuoti į svarbią ES aplinkosauginės teisės nuostatą. Europos Tarybos direktyvoje dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės jau numatytas jos

įtraukimas į leidimus. Tačiau savikontrolė nereiškia savireguliacijos, ir kontroliuojančios institucijos lieka atsakingos už reikalavimų laikymosi vertinimą ir aplinkosaugos įstatymų vykdymo priežiūrą.

Šio dokumento bendraautoriai:

Stuart Newstead	Anglijos ir Velso aplinkos agentūra
Chris Booth	Anglijos ir Velso aplinkos agentūra
Inga Birgitta Larsson	Švedijos aplinkos apsaugos agentūra
Markku Hietamaki	Suomijos aplinkos ministerija
Franz Grassmann	<i>Amt für Immissionsschutz Wunsdorf, Land Brandenburg,</i> Vokietija
Andreas Wasielewski	Vokietijos Šlesvigo-Holšteino žemės aplinkos, gamtos ir miškų ministerija
Rob Bakx	Nyderlandų provincijų asociacija, <i>Noord-Holland</i> provincija
Torkil Groving	Danijos aplinkos apsaugos agentūra
Ingeborg Fiala	Austrijos federalinė aplinkos, jaunimo ir šeimos ministerija
Gunter Dussing	<i>Amt der Salzburger Landesregierung,</i> Austrija
Jean-Pierre Janssens	Briuselio aplinkosaugos valdymo institutas
Frans Van de Maele	Flandrijos aplinkos, gamtos, žemės ir vandens administracija
Guido Palma	Italijos nacionalinė aplinkos apsaugos agentūra
Dara Lynott	Airijos aplinkos apsaugos agentūra
Leonor Cartaxo	Portugalijos generalinė aplinkos inspekcija
Anna Magro e Silva	Portugalijos generalinė aplinkos inspekcija
Betske Goinga	IMPEL sekretoriatas
Hans van der Lee	Nyderlandų provincijų asociacija, <i>Gelderland</i> provincija